

بسم الله الرحمن الرحيم

نقدی بر
سند تحول بنیادین
در نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی
جمهوری اسلامی ایران

مؤلف: اصغر محمدیان

سرشناسه	:	محمدیان، اصغر، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	:	نقدی بر سند تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی جمهوری اسلامی ایران/مؤلف: اصغر محمدیان.
مشخصات نشر	:	تبریز: میلان، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۱۵۲ ص.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۷۲۵۶-۳۳-۹
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. [۱۵۰] - ۱۵۲: همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	:	آموزش و پرورش - ایران -- ارزشیابی
موضوع	:	آموزش و پرورش و دولت - ایران
موضوع	:	آموزش و پرورش - ایران -- هدفها و نقشها
موضوع	:	آموزش و پرورش - ایران -- تاریخ
موضوع	:	اسلام و آموزش و پرورش - ایران
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۳ ۷۵۲۵/۳۸۳۲/۷۵۱۵
رده بندی دیویی	:	۳۷۹/۱۵۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۴۵۳۰۰۵

انتشارات میلان: تبریز، خیابان حجتی (استاد جعفری)، تلفن ۲۲۸۰۹۷۷۷ فاکس: ۲۲۸۲۰۶۷۱

عنوان: نقدی بر سند تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی جمهوری اسلامی ایران

مؤلف: اصغر محمدیان

تاریخ نشر: بهمن ماه ۱۳۹۳

نوبت چاپ: اول، تبریز

تیراژ: ۵۰۰ جلد

تعداد صفحات: ۱۵۲ صفحه / قطع : وزیری

ناشر: انتشارات میلان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۲۵۶-۳۳-۹

حق چاپ محفوظ

آدرس مکاتبه با مؤلف: تبریز، صندوق پستی ۴۸۷-۵۱۷۴۵

آدرس ایمیل مؤلف: asgar.mohammadian@gmail.com

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

فهرست:

شماره صفحه

۷	چکیده
۸	پیشگفتار
	فصل اول
۹	۱- مقدمه
۱۰	۱-۱- تاریخچه‌ای از تحولات در نظام آموزش عمومی کشور
۱۲	۱-۲- طرح مساله
۱۳	۱-۳- اهمیت و ضرورت مساله
۱۶	۱-۴- اهداف (سوالات مطالعه)
۱۷	۱-۵- روش (چارچوب) مطالعه

فصل دوم

۱۹	۲- عملکرد نظام آموزشی و پرورش عمومی قبلی ایران
۱۹	۲-۱- توفیقات نظام آموزش و پرورش عمومی ایران
۱۹	۲-۲- اهم انتقادهای وارده به آموزش و پرورش عمومی
۲۰	۲-۳- عملکرد نظام آموزشی و پرورشی ایران از بُعد تربیت اخلاقی مردم
	۲-۴- عملکرد نظام آموزشی و پرورشی ایران از بُعد پرورش استعدادها و استفاده مفید از
۲۶	عمر دانش‌آموزان

فصل سوم

۳۱	۳- تحول بنیادین مدنظر در نظام آموزش عمومی کشور
۳۲	۳-۱- محتوای سند تحول بنیادین و مبانی نظری آن
۳۲	۳-۲- ماموریت وزارت آموزش و پرورش: تحقق سطحی از حیات طیبه در دانش‌آموزان
۳۳	۳-۳- چگونگی تحقق حیات طیبه در دانش‌آموزان

فصل چهارم

۴۹	۴- تحلیل سند تحول بنیادین
۴۹	۴-۱- مفهوم تحول
۵۰	۴-۲- مقایسه برخی مسائل کلان سند تحول بنیادین با نظام‌های آموزشی سابق کشور
۶۳	۴-۳- مقایسه مسائلی دیگر از نظام آموزشی قبلی و سند تحول بنیادین
۶۵	۴-۴- جمع‌بندی تحولات رخ داده در نظام آموزشی
۶۸	۴-۵- تحلیل تحولات مدنظر مسئولان

فصل پنجم

- ۷۳ ۵-۱- برخی ایرادات سند تحول بنیادین و مبانی نظری آن
- ۷۳ ۵-۲- عدم وجود تحول بنیادین
- ۷۳ ۵-۳- عدم نقل قول صحیح از علامه طباطبایی درباره مفهوم حیات طیبه
- ۷۴ ۵-۴- عدم ارائه مبنای نظری اسلامی برای ساحت‌های شش‌گانه تربیت
- ۷۴ ۵-۵- عدم اعلام دلیل نیاز به تربیت رسمی و عمومی به مدت ۱۲ سال
- ۷۵ ۵-۶- عدم تعیین ساختار تربیت رسمی و عمومی بر مبنای اسلام
- ۷۵ ۵-۷- عدم جهت‌گیری ۱۲ سال تحصیل برای شکوفایی استعدادها
- ۷۷ ۵-۸- وجود اشتباه عبارتی بزرگ در سند تحول بنیادین
- ۷۸ ۵-۹- در اولویت نبودن ازدواج و کار در نظام تربیتی
- ۸۰ ۵-۱۰- عدم تناسب آموزش‌ها با نیازهای بازار کار در اکثریت رشته‌های تحصیلی
- ۸۰ ۵-۱۱- مدنظر بودن حوزه‌های یادگیری گسترده و حجیم برای همه دانش‌آموزان
- ۸۲ ۵-۱۲- تباه کردن عمر دانش‌آموزان به کسب مدرک تحصیلی و حفظ علوم و بعد فراموش کردن
- ۸۵ ۵-۱۳- تبدیل شدن هدر دادن عمر به یک فرهنگ در زندگی عموم ایرانیان
- ۸۶ ۵-۱۴- تربیت عموماً همه کاره‌های هیچ‌کاره
- ۸۶ ۵-۱۵- ناممکن بودن تحقق ویژگیهای مطلوب در تمامی دانش‌آموزان
- ۹۰ ۵-۱۶- جمع‌بندی برخی ایرادات سند تحول بنیادین

فصل ششم

- ۹۱ ۶- برخی علل به خطا رفتن نتایج مطالعه تحول بنیادین در نظام آموزش عمومی کشور

فصل هفتم

- ۹۳ ۷-۱- برخی تعالیم اسلام درباره تعلیم و تربیت
- ۹۴ ۷-۲- عقل
- ۹۶ ۷-۳- دانش‌اندوزی
- ۹۹ ۷-۴- ازدواج
- ۱۰۰ ۷-۵- کار
- ۱۰۳ ۷-۶- نشر علم

۱۰۳	۷-۶- استعداد
۱۰۶	۷-۷- حوزه‌های یادگیری و تربیت
۱۱۰	۷-۸- فهم علم
۱۱۱	۷-۹- عمل به علم
۱۱۵	۷-۱۰- زمان تعلیم و تربیت
۱۱۶	۷-۱۱- کلید کسب علم
۱۱۷	۷-۱۲- نحوه تربیت
۱۱۷	۷-۱۳- مسئول تربیت
۱۱۸	۷-۱۴- ساختار نظام تعلیم و تربیت

فصل هشتم

۱۱۹	۸- برخی اصول تعلیم و تربیت از نظر اسلام
-----	---

فصل نهم

۱۲۳	۹- پاسخ به برخی سوالات بر مبنای اصول تعلیم و تربیت اسلامی
-----	---

فصل دهم

۱۲۷	۱۰- برخی مغایرتها و مخالفت‌های سند تحول بنیادین با تعالیم اسلامی
-----	--

فصل یازدهم

۱۳۳	۱۱- نتیجه‌گیری
-----	----------------

۱۳۳	۱۱-۱- جمع‌بندی نتایج
-----	----------------------

۱۳۶	۱۱-۲- آسیب‌های ناشی از طرح تحول بنیادین
-----	---

فصل دوازدهم

۱۴۱	۱۲- پیشنهادات و الزامات
-----	-------------------------

۱۴۱	۱۲-۱- بخشی از ماموریت نظام تعلیم و تربیت اسلامی
-----	---

۱۴۱	۱۲-۲- بخشی از چشم‌انداز نظام تعلیم و تربیت اسلامی
-----	---

۱۴۲	۱۲-۳- برخی از اهداف کلان نظام تعلیم و تربیت اسلامی
-----	--

۱۴۳	۱۲-۴- یادآوری و پیشنهاد به تصمیم‌گیران و مسئولان
-----	--

۱۴۸	۱۳- پرسشنامه
-----	--------------

۱۵۰	۱۴- منابع
-----	-----------

چکیده:

طی بخصوص ۳۰ سال اخیر طرح‌های متعددی در مسائل مختلف از جمله در نظام آموزشی و پرورشی کشور به عنوان تحول و کار کارشناسی اجراء شده و بعد از مدتی، با نكوهش طرح قبلی، تمام یا قسمتی از آن لغو و دوباره طرح جدیدی مطرح شده است، آنهم در حالی که از نظر معمار انقلاب اسلامی ایران، مسامحه و سهل‌انگاری در تعلیم و تربیت خیانت به اسلام و جمهوری اسلامی و استقلال فرهنگی یک ملت و کشور می‌باشد و باید از آن احتراز کرد. در این راستا با وجود تلاش مسئولان کشور طی سه دهه اخیر برای تدوین و اجرای نظام آموزشی و پرورشی کشور بر مبنای تعلیم اسلامی، اینک اعلام می‌شود بیشتر طرح‌ها و برنامه‌های نظام قبلی آموزشی و پرورشی کشور بدون ملاحظه مبانی ارزشی و فکری اسلام به اجراء درآمده و ایجاد دوره پیش‌دانشگاهی در ۲۰ سال قبل، اینک به عنوان ضربه به ما تلقی می‌گردد. چنین پیشینه‌های تاریخی این نگرانی را به وجود می‌آورد که مدتی بعد از اجراء، سند تحول بنیادین در نظام آموزشی و پرورشی عمومی کشور نیز به عنوان ضربه به ما معرفی گردد. این نگرانی آنجا بیشتر می‌شود که اینک بسیار آشکارتر از قبل ادعا می‌شود تحول بنیادین در نظام آموزشی و پرورشی کشور براساس مبانی اسلامی انجام شده و لذا در صورت غیرکارشناسی بودن این طرح، ناکارآمدی اسلام آنهم به ناحق نمایش داده خواهد شد.

متأسفانه بررسی و تحلیل اسناد طرح تحول بنیادین نشان می‌دهد این نگرانی بی‌مورد نبوده و این اسناد، فاقد تحول بوده و اجرای سند تحول بنیادین بر سرنوشت انقلاب اسلامی ایران و اسلام در ایران و دنیا، و بر ایران و ایرانیان تأثیر منفی گذاشته و باعث آسیب‌هایی به نظام، انقلاب، اسلام، ایران و ایرانیان شده و مخصوصاً خواهد شد. بناگذاری غیرصحیح چارچوب مطالعه این طرح از طرف افراد معدودی از دلایل به خطا رفتن نتایج این طرح بوده است.

با این نتیجه‌گیری‌ها، لزوم توقف اجرای سند تحول بنیادین و تدوین آیات قرآنی و احادیث صحیح وارده در باب تعلیم و تربیت اسلامی و بحث و بررسی متفکران درباره آنها و جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از آنها جهت تدوین نظام تعلیم و تربیت و سند واقعی تحول در نظام تعلیم و تربیت کشور مطرح شده و به منظور نشان دادن عملی نحوه اجرای این طرح، همین ایده اجرا شده و ماموریت، چشم‌انداز و اهداف کلان نظام تعلیم و تربیت اسلامی و برخی اصول تعلیم و تربیت اسلامی تدوین و ارائه و با موارد مشابه سند تحول بنیادین مقایسه‌هایی شده است.

پیشگفتار

مجموعه حاضر در ابتدا به عنوان یک مقاله علمی تحلیلی نگاشته شده بود که به مرور حجم آن افزایش یافته و به عنوان یک کتاب مطرح شد. این مجموعه با حفظ ساختار مقاله علمی تحلیلی در اوایل مرداد ۱۳۹۱ و سپس با چند صفحه افزایش در آبان ۱۳۹۱ با عنوان «طرح و پیگیری تغییرات جزئی و مضر و رکود در نظام آموزش عمومی کشور با نام تحول بنیادین» به مسئولان و متولیان موضوع ارائه شد.

این کتاب را برای انتشار علمی تألیف نکرده بودم، لیکن بعد از ۲۷ ماه از ارائه آن به مسئولان و عدم اخذ انتظار مطلوب یعنی اجرای طرح مطالعاتی برای تدوین مجدد سند تحول بنیادین، نسبت به تکمیل تر کردن و انتشار رسمی آن اقدام نمودم.

حجم کتاب حاضر نسبت به نسخه ارائه شده در آبان ۱۳۹۱ و پرسشنامه آن، حدود ۳۰ درصد افزایش یافته و نسبت به این نسخه، ساختار قبلی، عناوین و منابع عمده حفظ شده و معدودی عناوین جدید اضافه شده و عنوان ۲-۴ سابق به دو عنوان مجزای ۲-۴ و ۳-۴، تقسیم شده و دو عنوان «نتیجه گیری» و «پیشنهادهای الزامات» با تفصیل بیشتر در زیرعنوانهای مجزا ارائه شده و نسبت به جابجایی برخی مطالب و ارائه آنها در جای مناسب تر و اضافه کردن ۱۴ منبع و مرجع جدید و نقل مطالبی از آنها و به روز نمودن برخی مطالب اقدام شده است.

با اینکه این کتاب با تأکید بر نظام آموزش و پرورش عمومی کشور تألیف شده اما بسیاری از مطالب آن در نظام آموزشی دانشگاهها و حوزههای علمیه و... نیز قابل استفاده است.

این کتاب را با نیت و هدف انجام وظیفه، و مطرح کردن حق و باطل و انجام وظیفه امر به معروف و نهی از منکر نوشتم و امیدوارم مورد قبول حق تعالی و مورد توجه و استفاده اساتید، دانشجویان، صاحب نظران و مسئولان کشور و دیگر کسانی که به آنها تقدیم کردم، قرار گرفته و به سهم خود منجر به تحولاتی در آموزش و پرورش ایران گردد.

از هر نوع انتقاد و پیشنهاد در مورد کتاب بخصوص در قالب پرسشنامه ارائه شده در انتهای این کتاب، استقبال می نمایم و امیدوارم خوانندگان محترم، مرا از نظرات ارزشمند خود مطلع فرمایند.

اصغر محمدیان - هفتم آبان ماه ۱۳۹۳